ਪੁਸ਼ਪਲਤਾ
ਬਨਾਮ
ਵਿਜੇ ਕੁਮਾਰ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਥ੍ਰ. ਲ੍ਰਸ. & ਓਰਸ.
(ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 4078 ਦਾ 2022)
ਸਤੰਬਰ 05, 2022
[ਉਦੈ ਉਮੇਸ਼ ਲਲਿਤ, ਸੀਜੇਆਈ, ਐਸ. ਰਵੀਂਦਰ ਭਾਟ ਅਤੇ ਸੁਧਾਂਸ਼ੂ ਧੁਲੀਆ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਬੇਨਾਮੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ (ਮਨਾਹੀ) ਐਕਟ, 1988 — ਧਾਰਾ 4(3)(ਅ) — ਮੂਲ ਪਹਿਲਾ ਵਾਦੀ-ਐਚ.ਯੂ.ਐਫ. ਦਾ ਕਾਰਤਾ ਨੇ ਨਾਬਾਲਗ ਪੁੱਤਰਾਂ (ਪਹਿਲਾ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਬਚਾਅ) ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਖਰੀਦੀਆਂ — ਪਹਿਲੀ ਜਾਇਦਾਦ-ਮੁਕਦਮੇ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਜੋ ਪਹਿਲੇ ਬਚਾਅ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਸੀ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਵੇਚ ਦਿੱਤੀ — ਮੂਲ ਪਹਿਲੇ ਵਾਦੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ, ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ (ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਮਰ ਗਈ) ਅਤੇ ਦੋ ਧੀਆਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ, ਆਪਣੇ ਦੋ ਪੁੱਤਰਾਂ (ਪਹਿਲਾ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਬਚਾਅ) ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਖਿਲਾਫ, ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮਾਲਕੀ ਹੱਕ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਲਈ ਮੁਕਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ — ਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਬਚਾਅ, ਐਚ.ਯੂ.ਐਫ. ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਨ, ਅਤੇ ਕਿ ਪਹਿਲਾ ਬਚਾਅ ਇੱਕ ਬੇਨਾਮੀ ਮਾਲਕ ਸੀ ਜੋ ਮੁਕਦਮੇ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਵਿਲੀਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ — ਮੁਕਦਮਾ ਖਾਰਜ — ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਫੈਸਲਾ: ਜੋ ਕੋਈ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਜਾਇਦਾਦ ਬੇਨਾਮੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਲ ਮਾਲਕ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਨਾਮਮਾਤਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ- ਜੋ ਕਿਸੇ ਅਪਵਾਦ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਧਾਰਾ 4(3)- ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪ੍ਰਾਰੰਭਿਕ ਬੋਝ ਉਤਾਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦੇਵੇ — ਅਜਿਹਾ ਸਬੂਤ ਗਵਾਹੀ ਰਾਹੀਂ, ਜਾਂ ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਹਾਲਾਤ ਰਾਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ — ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਪਹਿਲੇ ਵਾਦੀ ਨੇ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਧਨ ਨਾਲ ਖਰੀਦਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਪੁੱਤਰ ਨਾਬਾਲਗ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਆਮਦਨ ਦਾ ਸਰੋਤ ਨਹੀਂ ਸੀ — ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਬਚਾਅ ਦਾ ਰੁਖ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਪਹਿਲੇ ਵਾਦੀ ਦੀਆਂ ਸਨ ਭਾਵ, ਉਸ ਨੇ ਮੁਕਦਮੇ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ — ਵਾਦੀ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸੀ, ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੀ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਗਵਾਹੀ ਦੁਆਰਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਰਾਇਆ ਦਿੱਤਾ — ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 4 (3) (ਅ) ਦੇ 1988 ਐਕਟ ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਬੇਨਾਮੀ ਮਾਲਕੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਜਰੂਰੀ ਤੱਤ ਪਹਿਲੇ ਵਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਬਿਨਾਪਾਨੀ ਪੌਲ ਅਤੇ ਵੱਲੀਅਮਮਾਲ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ — ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੱਢੇ ਗਏ ਨਤੀਜੇ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਹਨ, ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ — ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਹੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ — ਮੁਕਦਮਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰ.

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ – ਲੇਖ 136 – ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਵਿਵੇਕਸ਼ੀਲ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ – ਸਮਾਨ ਨਿਰਣਾਂ ਨਾਲ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ – ਫੈਸਲਾ: ਇਹ ਸਹੀ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕਦੇ ਸਮਾਨ ਨਿਰਣਾਂ ਨਾਲ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰੇਗੀ ਹਾਲਾਂਕਿ, ਲੇਖ 136 ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿਆਪਕ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਸਾਧਾਰਣ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਮੰਗ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਮਾਰਸੇਲ ਮਾਰਟਿਨਸ ਬਨਾਮ ਐਮ. ਪ੍ਰਿੰਟਰ (2012) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 342, ਕਲੈਕਟਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਐਲ.ਐਮ.ਐਲ. ਲਿਮਿਟੇਡ (2015) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 410: [2014] 13 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 735, ਨਿਜ਼ਾਮ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੀ ਸਟੇਟ (2016) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 550 : [2015] 10 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 786 ਬਿਨਾਪਾਨੀ ਪੌਲ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਤਿਮਾ ਘੋਸ਼ (2007) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 100 : [2007] 5 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 264 , ਵੱਲੀਅੰਮਲ ਬਨਾਮ ਸੁਬਰਮਣਿਅਮ [2004] ਸੁਪ. 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 966 – ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਕੇਸ ਲਾ ਰੈਫਰੈਂਸ

[2004] ਸੁਪ. 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 966 ਪੈਰਾ 10 ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[2007] 5 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 264 ਪੈਰਾ 21 ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[2012] 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 342 ਪੈਰਾ 22 ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[2014] 13 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 735 ਪੈਰਾ 27 ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[2015] 10 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 786 ਪੈਰਾ 28 ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਸਿਵਿਲ ਅਪੀਲੇਟ ਜੁਰਿਸਡਿਕਸ਼ਨ : ਸਿਵਿਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 4078 ਦਾ 2022.

ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਜਬਲਪੁਰ ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 04.04.2013 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਐਸ.ਏ. ਨੰਬਰ 1738 ਦਾ 2005 ਦਾ।

ਅਨੁਪਮ ਲਾਲ ਦਾਸ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਕੁਨਾਲ ਵਰਮਾ, ਅਸ਼ਵਿਨ ਕੁਮਾਰ ਨਾਇਰ, ਐਡਵੋਕੇਟਸ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਡੀ. ਕੇ. ਠਾਕੁਰ, ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਕੁਮਾਰ, ਮਿਸ ਦੀਕਸ਼ਾ ਸੱਗੀ, ਰਾਮ ਲਾਲ ਰਾਯ, ਕੇ. ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਕੁਮਾਰ, ਮਿਸ ਯੁਗਾਂਧਰਾ ਪਾਵਰ ਝਾ, ਵਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਐਡਵੋਕੇਟਸ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਲਈ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੰਪਾਦਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਐਸ. ਰਵੀਂਦਰ ਭਾਟ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ।

1. ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ, ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਅੰਤਮ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੁਣਿਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ [ਐਸ. ਰਵੀਂਦਰ ਭਾਟ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ।]

ਜਬਲਪੁਰ ਵਿੱਚ, ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾਓਂ ਦੀ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ1 SUPERSCRIPT ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਟਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ।

ਤੱਥ ਅਤੇ ਦਲੀਲਾਂ:

2. ਮੂਲ ਪਹਿਲਾ ਵਾਦੀ - ਲਕਸ਼ਮੀ ਪ੍ਰਸਾਦ, ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਅਵਿਭਾਜਿਤ ਪਰਿਵਾਰ (ਐਚ.ਯੂ.ਐਫ.) ਦਾ ਕਰਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ, ਜਾਨਕੀ ਬਾਈ (ਦੂਜਾ ਵਾਦੀ), ਦੋ ਧੀਆਂ - ਸਰਿਤਾ ਅਤੇ ਪੁਸ਼ਪਲਤਾ (ਦੂਜਾ ਅਤੇ ਤੀਜਾ ਵਾਦੀ), ਅਤੇ ਦੋ ਪੁੱਤਰ – ਵਿਜੈ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਰਾਜੇਂਦਰ ਕੁਮਾਰ (ਪਹਿਲਾ ਦੋ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ) ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਇਥੇ ਨਾਮ ਜਾਂ 'ਵਾਦੀ' ਅਤੇ 'ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ' ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਸੰਦਰਭਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

3. ਲਕਸ਼ਮੀ ਪ੍ਰਸਾਦ ਨੇ 15.02.1960 ਨੂੰ ਮਿਤੀ ਵਾਲੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੁਆਰਾ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ 44/2 (ਬੰਦੋਬਸਤ ਨੰਬਰ 102, ਪਟਵਾਰੀ ਹਲਕਾ ਨੰਬਰ 65 ਵਿੱਚ ਲਾਲੀਪੁਰ ਵਾਰਡ) ਵਿੱਚ 1.6 ਏਕੜ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਖਰੀਦੀ (ਇਸ ਨੂੰ "ਪਹਿਲੀ ਜਾਇਦਾਦ" ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ)। ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿਜੈ ਕੁਮਾਰ (ਅਰਥਾਤ ਉਸਦਾ ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ) ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਕ ਹੋਰ ਜਾਇਦਾਦ ਜਿਸਦਾ ਮਾਪ 2332 ਵਰਗ ਫੁੱਟ ਸੀ (ਪਲਾਟ ਨੰਬਰ 1/1 ਨਾਜੁਲ ਸਟ੍ਰੀਟ ਨੰਬਰ 22ਬੀ; ਇਸ ਨੂੰ "ਦੂਜੀ ਜਾਇਦਾਦ" ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ) 21/2.05.1966 ਨੂੰ ਲਕਸ਼ਮੀ ਪ੍ਰਸਾਦ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦੋ ਪੁੱਤਰਾਂ - ਵਿਜੈ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਰਾਜੇਂਦਰ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਨਾਮਾਂ ਤੇ ਖਰੀਦੀ। ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਲਕਸ਼ਮੀ ਪ੍ਰਸਾਦ ਨੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਕਮਾਈ ਨਾਲ ਇੱਕ ਦੋ ਮੰਜਿਲਾ ਇਮਾਰਤ ਬਣਾਈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਲਕਸ਼ਮੀ ਪ੍ਰਸਾਦ ਨੇ 18.12.1972 ਅਤੇ 25.05.1973 ਨੂੰ ਫਿਰ ਤੋਂ ਵਿਜੈ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਰਾਜੇਂਦਰ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਨਾਮਾਂ ਤੇ 150 ਵਰਗ ਫੁੱਟ ਅਤੇ 453 ਵਰਗ ਫੁੱਟ ਦੀਆਂ ਦੋ ਹੋਰ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਖਰੀਦੀਆਂ। ਲਕਸ਼ਮੀ ਪ੍ਰਸਾਦ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਉਚਿਤ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਲਈ ਖਰੀਦੀਆਂ ਸਨ; ਉਹ ਨਿਰਮਾਣ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ।

4. 03.05.1994 ਨੂੰ, ਵਿਜੈ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ 44/2 (ਪਹਿਲੀ ਜਾਇਦਾਦ) ਵਿੱਚ 1.6 ਏਕੜ ਦੀ ਜਮੀਨ ਵਿੱਚੋਂ 0.047 ਹੈਕਟੇਅਰ ਜਮੀਨ - ਜੋ ਇਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ (ਇਸ ਨੂੰ "ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ" ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ) - ਤੀਜੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ (ਇਸ ਨੂੰ "ਖਰੀਦਦਾਰ" ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ) ਨੂੰ ਵੇਚ ਦਿੱਤੀ। ਉਸਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਉਸਨੇ 21.06.1995 ਅਤੇ 27.08.1996 ਨੂੰ ਤੀਜੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ 0.019 ਹੈਕਟੇਅਰ ਅਤੇ 0.049 ਹੈਕਟੇਅਰ ਜਮੀਨ ਹੋਰ ਵੇਚ ਦਿੱਤੀ (ਇਕ ਅੰਤਰਿਮ ਰੋਕ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ)।

5. ਲਕਸ਼ਮੀ ਪ੍ਰਸਾਦ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ, ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ (ਜੋ 1996 ਵਿੱਚ ਦੇਹਾਂਤ ਹੋ ਗਈ) ਅਤੇ ਦੋ ਧੀਆਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ, 30.09.1994 ਨੂੰ, ਆਪਣੇ ਦੋ ਪੁੱਤਰਾਂ (ਪਹਿਲਾ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ) ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ (ਤੀਜਾ ਅਤੇ ਚੌਥਾ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ) ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 3.05.1994 ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਮਿਸਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮਾਲਕੀ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਰਾਹਤ ਮੰਗੀ ਗਈ। ਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਹ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ, ਇੱਕ ਐਚ.ਯੂ.ਐਫ. ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਨ, ਅਤੇ ਕਿ ਮੂਲ ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ (ਵਿਜੈ ਕੁਮਾਰ) ਇੱਕ ਬੇਨਾਮੀ ਮਾਲਕ ਸੀ ਜੋ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਵਿਛੋੜਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰਦਾ। ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਵਾਦੀ- ਲਕਸ਼ਮੀ ਪ੍ਰਸਾਦ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪਹਿਲੇ ਦੋ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ, ਨਾਬਾਲਗ, ਦੀ ਕੋਈ ਆਮਦਨ ਦਾ ਸਰੋਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਰਾਜੇਂਦਰ ਕੁਮਾਰ ਨੇ 16.02.1995 ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਵਿਜੈ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਤੀਜਾ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ (ਅਗਲਾ ਖਰੀਦਦਾਰ) ਨੇ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ 07.12.1999 ਨੂੰ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ, 1996 ਵਿੱਚ, ਟਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ, ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ 2002 ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਤੋਂ.

6. ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 14 ਮੁੱਦੇ ਤਹਿ ਕੀਤੇ; ਪਰ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਸਾਹਮਣਾ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਪਹਿਲਾ ਮੁਦਾਈ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦਾ ਇਕੱਲਾ ਮਾਲਕ ਸੀ, ਕਬਜੇ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਅਤੇ ਨਤੀਜਤਨ, ਕੀ ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਵੇਚਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਮਿਤੀ 29.09.2004 ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸਲ ਮੁਦਾਈ ਨੇ ਇਹ ਸਬੂਤਾਂ ਨਾਲ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਐਚ.ਯੂ.ਐਫ. ਦੇ ਸਹਿ-ਪਾਰਸੀਆਂ ਦੇ ਭਲੇ ਲਈ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਐਲਾਨਿਆ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਦਾ ਹੱਕ ਸੀ।

7. ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਦਾਇਆਂ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਪਹਿਲਾ ਮੁਦਾਈ ਆਪ ਹੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਮੁਕੰਮਲ ਮਾਲਕ ਬਣੇ, ਅਤੇ ਇਹ ਇੱਕ ਬੇਨਾਮੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਅਰਗੂਮੈਂਟ ਵਿੱਚ, ਜੇ ਉਹ ਇੱਕ ਬੇਨਾਮੀ ਮਾਲਕ ਸੀ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾ ਮੁਦਾਈ ਨੇ ਜਾਇਦਾਦ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ), ਤਾਂ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਬੇਨਾਮੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ (ਮਨਾਹੀ) ਐਕਟ, 1988 ('ਐਕਟ' ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਥੇ ਬਾਅਦ) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਦਾਇਆਂ ਨੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਸਹਿ-ਪਾਰਸੀਆਂ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਖਰੀਦਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਮਿਤੀ 04.04.2013 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਖਰਚੇ ਸਮੇਤ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੁਹਰਾਇਆ ਕਿ ਮੁਦਾਇਆਂ ਨੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਸਹਿ-ਪਾਰਸੀਆਂ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਖਰੀਦਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਰਕਰਾਰ ਨਾ ਰੱਖਣ ਯੋਗ ਸੀ। ਪੀੜਤ, ਮੁਦਾਇਆਂ ਨੇ ਖਾਸ ਛੁੱਟੀ ਮੰਗੀ।

8. ਪੂਰਨਤਾ ਦੇ ਲਈ, ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਮਤਾ ਬਾਈ (ਤੀਜਾ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ, ਇੱਕ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦਦਾਰ) ਨੇ ਇੱਕ ਅਵਮਾਨਨਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜੋ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ, ਬਿਨਾ ਮੇਰਿਟ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਹੋਰ, ਦੌਰਾਨ ਮੰਡਲਾ (ਐਮ.ਪੀ.) ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ 26.04.2005 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰ. 19-ਏ/2004.

ਅਵਮਾਨਨਾ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀ) ਨੰ. 509/2015 ਵਿੱਚ 16.05.2018 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼।

[ਐਸ. ਰਵੀਂਦਰ ਭਾਟ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ.]

ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ, ਲਕਸ਼ਮੀ ਪ੍ਰਸਾਦ ਨੂੰ ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾਓਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ5SUPERSCRIPT ਅਤੇ

ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਮੂਲ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਵਿਜੈ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ। ਮੂਲ ਤੀਜੇ ਵਾਦੀ - ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਸਰਿਤਾ (ਲਕਸ਼ਮੀ ਪ੍ਰਸਾਦ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਧੀ), ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਦੌਰਾਨ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ। ਇਸ ਲਈ, ਹੁਣ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਹਨ: ਇਕੱਲਾ ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ - ਮਿਸ ਪੁਸ਼ਪਲਤਾ (ਲਕਸ਼ਮੀ ਪ੍ਰਸਾਦ ਦੀ ਧੀ); ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1-1..5 (ਮ੍ਰਿਤਕ ਵਿਜੈ ਕੁਮਾਰ, ਲਕਸ਼ਮੀ ਪ੍ਰਸਾਦ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ), ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 - ਰਾਜੇਂਦਰ ਕੁਮਾਰ (ਲਕਸ਼ਮੀ ਪ੍ਰਸਾਦ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਮੂਲ ਦੂਜਾ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ), ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 3 ਅਤੇ 4 (ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦਣ ਵਾਲੇ), ਹੋਰ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਵਿੱਚ।

9. ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾਓਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ, ਭਾਵ, ਦੋ ਪੁੱਤਰ, ਨਾਬਾਲਗ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਕੋਈ ਸੁਤੰਤਰ ਆਮਦਨ ਦਾ ਸਰੋਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਨਾ ਤਾਂ ਉਕਤ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਖਰੀਦਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਦੀ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਵਾਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਮਾਲਕ ਸਨ, ਅਤੇ ਕੋਪਾਰਸੀਨਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਲਗਾਵ ਕਾਰਨ, ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਨਾਮਾਂ 'ਤੇ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਉਦਾਹਰਣ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਨਾਬਾਲਗ ਸਨ, ਆਪਣੇ ਹੀ ਸਵੀਕਾਰੋਕਤੀ ਅਨੁਸਾਰ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਦੂਜਾ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਰਾਜੇਂਦਰ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ।

10. ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਮੁਦਈਆਂ ਨੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ, ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ, ਨੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਸੀ, ਦੁਆਰਾ ਪਿਤਾ, ਅਰਥਾਤ, ਸਵਰਗੀ ਲਕਸ਼ਮੀ ਪ੍ਰਸਾਦ HUF ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ ਪੁੱਤਰਾਂ ਵਾਂਗ ਵਿਹਾਰ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 (3) 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। (a) ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਐਕਟ ਦਾ, ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਪ੍ਰਤੱਖ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਮਾਲਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਮਲਕੀਅਤ ਚਾਲੂ ਸੀ HUF ਦੀ ਤਰਫੋਂ। ਵਿਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਰਿਲਾਇੰਸ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਵੈਲਿਅਮਲ ਬਨਾਮ ਸੁਬਰਾਮਨੀਅਮ 7 ਤਾਕੀਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸਬੂਤ, ਪਰ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਹਾਲਾਤ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਿਸਨੇ ਫੰਡ ਦਿੱਤਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ, ਦੇ ਬਾਅਦ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿਕਰੀ, ਆਦਿ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਰਿਕਾਰਡ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਲੀਲਾਂ ਅਤੇ ਸਬੂਤ, ਨੇ ਮੁਦਈ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਦਾਅਵਾ. ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਪਹਿਲੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਬਿਆਨ, ਅਤੇ ਪਹਿਲੇ ਦੋ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਸਨ, unrefuted ਚਲਾ ਗਿਆ. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪਹਿਲੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਸਮੱਗਰੀ ਤਿਆਰ ਕਰੋ ਜਿਸਦੇ ਕੋਲ ਫੰਡ, ਜਾਂ ਸਾਧਨ ਸਨ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਦੂਜਾ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਮੁਦਈਆਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ; ਉਹ ਵੀ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਵਕੀਲ ਨੇ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸ ਹਾਲਾਤ, ਹੇਠ ਦੋ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਉਲਟ ਸਨ ਸਬੂਤ। ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤ.

11. ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵਕੀਲ ਨੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 (1) ਦੁਆਰਾ ਬਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਵੀ ਜੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਆਖਰੀ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।

12. ਇਹ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕਦੇ – ਜੇ ਕਦੇ ਵੀ – ਸਮਾਨ ਨਿਰਣਾਂ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਪਸ਼ਟ ਗਲਤੀ ਜਾਂ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਅਸਮਾਨਤਾਪੂਰਨ ਖੋਜ ਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 136 ਅਧੀਨ ਵਿਵੇਕ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਨਿਰਣਾਂ ਨੂੰ ਉਲਟਣ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ

13. ਉਠਾਏ ਗਏ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 2 'ਬੇਨਾਮੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ' ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੰਪਤੀ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਜਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮਰੱਥਾ ਦੇ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਸੌਂਪੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 38$_{SUPERSCRIPT}$, ਅਜਿਹੇ ਲੈਣ-ਦੇਣਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਨੂੰ ਮਨਾਹੀ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਪਤਨੀ ਜਾਂ ਅਵਿਵਾਹਿਤ ਧੀ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ। ਧਾਰਾ 4 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ:

“4. ਬੇਨਾਮੀ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਮੁੜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ-

“3. ਬੇਨਾਮੀ ਲੈਣ-ਦੇਣਾਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ-

(1) ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬੇਨਾਮੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ।

(2) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਜਾਂ ਅਵਿਵਾਹਿਤ ਧੀ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਸੰਪਤੀ ਖਰੀਦਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਸਾਬਤ ਨਾ ਹੋ ਜਾਵੇ, ਕਿ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੰਪਤੀ ਪਤਨੀ ਜਾਂ ਅਵਿਵਾਹਿਤ ਧੀ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਸੀ।

(3) ਜੋ ਕੋਈ ਵੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬੇਨਾਮੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਕੈਦ ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨਾ ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨਾਲ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(4) ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ, 1973 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਗੈਰ-ਸੰਜਾਮਦਾਰ ਅਤੇ ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਹੋਵੇਗਾ।” [ਐਸ. ਰਵੀਂਦਰ ਭਾਟ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ]

(1) ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੱਕ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਮੁਕੱਦਮਾ, ਦਾਅਵਾ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਜਾਇਦਾਦ ਬੇਨਾਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੋਵੇ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਜਿਸਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ, ਜੋ ਉਸ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਅਸਲ ਮਾਲਕ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ।

(2) ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੱਕ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਕੋਈ ਵੀ ਬਚਾਅ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹੋਵੇ ਜਿਸਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇ, ਦਾਅਵੇ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੋ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਹੱਕ 'ਤੇ ਹੋਵੇ ਜੋ ਉਸ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਅਸਲ ਮਾਲਕ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ।

(3) ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ,— (ਕ) ਜਿੱਥੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਅਵਿਭਾਜਿਤ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਹਿਭਾਗੀ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਸਹਿਭਾਗੀਆਂ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੋਵੇ; ਜਾਂ (ਖ) ਜਿੱਥੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਇੱਕ ਟਰੱਸਟੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋਵੇ ਜੋ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸੂ ਕਿਰਦਾਰ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੋਵੇ ਜਿਸ ਲਈ ਉਹ ਟਰੱਸਟੀ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿਸ ਵੱਲ ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਿਰਦਾਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ”

ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਇਕਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 4(1) ਦੁਆਰਾ ਵਰਜਿਤ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ-ਵਾਦੀ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 4(3) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਅਪਵਾਦ, ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

14. ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ - ਵਿਜੇ ਕੁਮਾਰ (ਹੁਣ ਮਰਹੂਮ), ਵੱਲੋਂ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਵੀਕਾਰੋਕਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਖਰੀਦ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਦ ਉਹ ਨਾਬਾਲਗ ਸੀ। ਉਹ ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਦਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਖਰੀਦੀ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਆਈਆਂ

ਅਨੇਕ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ, ਆਪਣੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਛੋਟੇ ਭਰਾ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਖਰੀਦਿਆ ਸੀ।

15. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਿਜੇ ਦਾ ਛੋਟਾ ਭਰਾ - ਰਾਜੇਂਦਰ ਕੁਮਾਰ (ਦੂਜਾ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ) ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਪਣੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਇਹ ਗੱਲ ਬਹੁਤ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਜਾਇਦਾਦ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਖਰੀਦੀ ਸੀ, ਜੋ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ, ਨੇ ਇਸ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਬੇਨਾਮੀ ਹੋਣ ਦਾ ਗਲਤ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਉਂਦਿਆਂ ਜਾਣ-ਬੁੱਝ ਕੇ ਜ਼ਮੀਨ ਵੇਚ ਦਿੱਤੀ, ਜਦਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਅਸਲ ਮਾਲਕ ਵਾਦੀ#ਨੰਬਰ 1 ਹੈ"। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਨੇ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ, ਨਾਲ ਹੀ ਭੈਣਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਵੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਦਾਅਵੇ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ। ਆਪਣੇ ਮੁੱਖ ਗਵਾਹੀ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਨੇ ਦੁਹਰਾਇਆ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਆਮਦਨ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ, ਸਿੱਖਿਆ, ਪਾਲਣ-ਪੋਸਣ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਲਈ ਖਰੀਦੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।

16. ਲਕਸ਼ਮੀ ਪ੍ਰਸਾਦ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮੁੱਖ ਗਵਾਹੀ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ 1960 ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪੁੱਤਰ - ਵਿਜੈ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ 13-14 ਸਾਲ ਦਾ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਦੂਜੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵਿਜੈ ਕੁਮਾਰ 17-18 ਸਾਲ ਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਰਾਜੇਂਦਰ ਕੁਮਾਰ 6-7 ਸਾਲ ਦਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਚਿਹਰੇ ਉੱਤੇ ਅਸੰਗਤ (ਦੋ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੀਆਂ ਉਮਰਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੋ ਸੈਂਦੇ 6 ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਤਰ ਤੇ ਹਨ), ਤੱਥ ਇਹ ਰਿਹਾ ਕਿ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋਵੇਂ ਪੁੱਤਰ ਨਾਬਾਲਗ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਖਰੀਦੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਲਕਸ਼ਮੀ ਪ੍ਰਸਾਦ ਨੂੰ ਕ੍ਰਾਸ-ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਤਮਕ ਵਿੱਚ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕੀ ਉਸਦੇ ਸਸੁਰਾਲ ਵਾਲਿਆਂ (ਭਾਵ, ਵਿਜੈ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਨਾਨਕੇ) ਨੇ ਵਿਜੈ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਦਿੱਤੇ ਸਨ – ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਵਿਜੈ ਕੁਮਾਰ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਲਿਖਤੀ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਦਾਅਵਾ (ਉਸਦੇ ਦਾਦਾ ਦਾਦੀ ਵੱਲੋਂ ਫੰਡਿੰਗ) ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

17. ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੂਜਾ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ, ਭਾਵ, ਰਾਜੇਂਦਰ ਕੁਮਾਰ, ਨੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ, ਬੇਲੋੜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ, ਅਤੇ ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਮਾਲਕ ਦੱਸ ਕੇ ਅਣਉਚਿਤ ਲਾਭ ਲੈਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।

18. ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ (ਵਿਜੈ ਕੁਮਾਰ) ਦੇ ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਾ ਹੋ ਕਿ ਉਹ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਅਸਲ ਅਤੇ ਸੱਚਾ ਮਾਲਕ ਹੈ। ਟ੍ਰਾਇਲ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜੋ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੋ ਕਿ ਵਿਜੈ ਕੁਮਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਆਮਦਨ ਦਾ ਸਰੋਤ ਸੀ, ਜਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਵੱਖ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਾਂ ਉਹ ਉਸ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਵਿਜੈ ਦੇ ਨਾਨਕੇ ਨੇ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਦਿੱਤੇ, ਇਹ ਮੰਦਾ ਸੁਝਾਅ ਮੁਦਈ ਨੇ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ; ਉਸ ਸੁਝਾਅ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਬਚਾਅ ਗਵਾਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ।

19. ਇਸ ਤੱਥਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਨਾਲ, ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਦਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(3)(ਏ) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਅਤੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਬੇਨਾਮੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਬੰਧ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀ ਛੋਟ ਦੀ ਮੁੜ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

20. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਣਾ, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 100 ਅਨੁਸਾਰ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸਵਾਲਾਂ 'ਤੇ ਸੀਮਿਤ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਸਬੂਤਾਂ ਜਾਂ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਮੁੜ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਵਾਲ ਪਛਾਣੇ – ਪਹਿਲਾਂ, ਕੀ ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੇ

ਨਿਰਣੇ ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ; ਅਤੇ ਦੂਜੇ, ਕੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਗਲਤੀ ਕਾਰਨ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਕਿ ਮੁਦਾਇਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਮੁਕੱਦਮਾ, ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਅਧੀਨ ਬਾਰਡ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਰਾਜਗੋਪਾਲ ਰੈੱਡੀ ਬਨਾਮ ਪਦਮਿਨੀ ਚੰਦਰਸ਼ੇਖਰ ਦੇ ਭਰੋਸੇ ਉੱਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਦੁਆਰਾ ਬਾਰਡ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸਨੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ – ਅਰਥਾਤ, ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸੰਪਤੀ ਐਚ.ਯੂ.ਐਫ. ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਖਰੀਦੀ ਨਹੀਂ ਗਈ ਸੀ।

"13. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਭਲੀ ਭਾਂਤ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਬੇਨਾਮੀ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਭਾਰ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਉੱਤੇ ਹੈ ਜੋ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਬੇਨਾਮੀ ਦੱਸਦਾ ਹੈ। ਬੇਨਾਮੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਪਾਰਟੀਆਂ ਜਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਮਨਸ਼ਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਕਸਰ, ਅਜਿਹੀ ਮਨਸ਼ਾ ਇੱਕ ਗੱਡੀ ਪਰਦੇ ਵਿੱਚ ਲੁਕਵੀ ਹੋਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਭੇਦਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਪਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਬੇਨਾਮੀ ਦੱਸਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਉੱਤੇ ਆਰੋਪਿਤ ਗੰਭੀਰ ਭਾਰ ਤੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਹਿੱਸਾ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ, ਨਾ ਹੀ ਸਬੂਤ ਦੇ ਬਦਲੇ ਮਹਜ਼ ਕਲਪਨਾਵਾਂ ਜਾਂ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਦੀ ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੈਦਾਇਲ ਪੋਦਾਰ ਬਨਾਮ ਬੀਬੀ ਹਜ਼ਰਾ [(1974) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 3] , ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਨੰਦ ਅਗਨਿਹੋਤ੍ਰੀ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਐਮ.ਪੀ. [(1977) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 816 : 1977 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. (ਕ੍ਰਿ) 190] , ਠਾਕੁਰ ਭੀਮ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਠਾਕੁਰ ਕਾਨ ਸਿੰਘ [(1980) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 72] , ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਸਰੋਜਨੀ ਦੇਵੀ [1994 ਸੁਪ. (1) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 734] ਅਤੇ ਵਿਰਾਜਲਾਲ ਜੇ. ਗਨਾਤਰਾ ਦੇ ਵਾਰਸ ਬਨਾਮ ਪਰਸੋਤਮ ਐਸ. ਸ਼ਾਹ ਦੇ ਵਾਰਸ [(1996) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 490] ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ" ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਕਰੀ ਬੇਨਾਮੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਤੱਥ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਸਰਬਜਨਕ ਫਾਰਮੂਲੇ ਜਾਂ ਐਸਿਡ ਟੈਸਟ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਜੋ ਹਰ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਛੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਕਿਸਮ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਗਾਈਡ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:

(1) ਖਰੀਦ ਦੇ ਪੈਸੇ ਦਾ ਸ੍ਰੋਤ ਕਿੱਥੋਂ ਆਇਆ;

(2) ਖਰੀਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ਾ;

(3) ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਬੇਨਾਮੀ ਰੰਗ ਦੇਣ ਦਾ ਮਕਸਦ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ;

(4) ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਦਾਵੇਦਾਰ ਅਤੇ ਕਥਿਤ ਬੇਨਾਮੀਦਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਬੰਧ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ;

(5) ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿਰਲੇਖ ਦੀਆਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ; ਅਤੇ

(6) ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਵਿਵਹਾਰ। (ਜਯਾਦਯਾਲ ਪੋਦਾਰ ਬਨਾਮ ਬੀਬੀ ਹਜ਼ਰਾ ([1974] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 3], ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਪੰ. 7, ਪੈਰਾ 6)

14. ਉਪਰੋਕਤ ਸੂਚਕ ਅੰਤਮ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਹਰ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਵੱਖਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਖਰੀਦ ਦੇ ਪੈਸੇ ਦਾ ਸ੍ਰੋਤ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਬੇਨਾਮੀ ਖਰੀਦਣ ਦਾ ਮਕਸਦ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੀ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਹੋਣ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਮੌਜੂਦਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਦੋ ਸੂਚਕਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਂਚਾਂਗੇ।

*** *** ***

18. ਇਹ ਅਚਰਜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਮਨਸ਼ਾ ਬੇਨਾਮੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦਾ ਸਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਪੈਸਾ ਬੇਨਾਮੀ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਬੂਤ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਸਲ ਦਾਵੇਦਾਰ ਨੇ ਰਾਮਾਈ ਅੰਮਲ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਾਰਨ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪੈਸੇ ਦਾ ਸ੍ਰੋਤ ਦਾਵੇਦਾਰ ਤੱਕ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਿਆ। ਦਾਵੇ ਵਿੱਚ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ। ਦਾਵੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਬੰਧਤ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਨਾ ਕਰਨਾ ਉਸ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਢਹਿ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।""

22. ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਸਿਦਾਂਤ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਨਾ ਜਰੂਰੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਬੇਨਾਮੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਮਮਾਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਸਲ ਮਾਲਕ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਜੋ ਅਪਵਾਦ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਧਾਰਾ 4(3) ਅਧੀਨ — ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪ੍ਰਾਰੰਭਿਕ ਬੋਝ ਉਤਾਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਤੱਥ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਸਬੂਤ

ਸਬੂਤਾਂ ਜਾਂ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਸੰਚਿਤ ਰੂਪ ਰਾਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਾਰਸੇਲ ਮਾਰਟਿਨਜ਼ ਬਨਾਮ ਐਮ. ਪ੍ਰਿੰਟਰ11SUPERSCRIPT ਵਿੱਚ ਘਰ ਲਿਆਂਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਇੱਕ ਭੈਣ/ਭਰਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ, ਵਸੀਅਤ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ, ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ, ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹੋਰ ਵਾਰਸਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਤਬਦੀਲੀ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਉਸ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਮਿਊਟੇਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਧਾਰਾ 4(3)(ਏ) ਦੇ ਅਧੀਨ, ਭਰਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਫਿਦੂਸੀਅਰੀ ਕਪੈਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਹੋਲਡ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ:

“22. ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿ ਸ਼ਬਦ “ਫਿਦੂਸੀਅਰੀ ਕਪੈਸਿਟੀ” ਦੀ ਸਹੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਇਹ ਇੱਕ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਟਰੱਸਟੀ ਅਤੇ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨਾਲ ਸਮਾਨਤਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਆਪਣੇ ਆਯਾਤ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵੱਧ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਲਈ ਵਿਸਥਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ।

23. ਇਹ ਤੈਅ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਿ ਕੀ ਇੱਕ ਰਿਸ਼ਤਾ ਭਰੋਸੇ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ, ਜੋ ਇਹ ਤੈਅ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਫਿਦੂਸੀਅਰੀ ਕਪੈਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਉਸ ਤੱਥਾਂਗਤ ਸੰਦਰਭ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕੇਵਲ ਤੱਥਾਂਗਤ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕਿਸੇ ਦਿੱਤੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫਿਦੂਸੀਅਰੀ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੇ ਹੋਣ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਣ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ, ਆਓ ਇਸ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਧਿਆਨ ਦੇਈਏ ਤਾਂ ਜੋ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮੁਦਈ-ਜਵਾਬੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਫਿਦੂਸੀਅਰੀ ਕਪੈਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ।

24. ਇਸ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪਹਿਲੀ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਰਿਸਥਿਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਬਾਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਸਟੈਲਾ ਮਾਰਟਿਨਜ਼-ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਮਾਂ11. ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ। ਇਹ ਆਮ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉਸ ਨੇ ਕੋਈ ਵਸੀਅਤ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਛੱਡੀ ਸੀ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀ ਹੈ ਜੋ ਸੁਝਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ ਕਿ ਮੁਕਦਮੇ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਟੈਨੈਂਸੀ ਹੱਕ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ, ਸੀ.ਐਫ. ਮਾਰਟਿਨਜ਼ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਧੀਆਂ, ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬੀਆਂ, ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਟੈਨੈਂਟ ਦੀ ਮੌਤ ਉੱਤੇ, ਟੈਨੈਂਸੀ ਹੱਕ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਾਰਸਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਪਤੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਔਲਾਦਾਂ (ਇਸ ਅਪੀਲ ਦੇ ਪਾਰਟੀਆਂ) ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ। ਫਿਰ ਵੀ, ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਨਾਮ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਬਜਾਏ ਕਈ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਜੋ ਟੈਨੈਂਸੀ ਹੱਕਾਂ ਦੇ ਵਾਰਸ ਹੋ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦਾਅਵਾ ਮੁਦਈ-ਜਵਾਬੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪਲੇਂਟ ਦੇ ਪੈਰਾ 7 ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਬਿਆਨ. ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਦੂਜਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸੰਬੰਧੀ ਪੇਚੀਦਗੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਕਰਤੱਵਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਪੜਾਅ ਇਹ ਉਸ ਟੱਚਸਟੋਨ 'ਤੇ ਹੈ ਜੋ ਮੰਨਣਾ ਵੀ ਬਰਾਬਰ ਉਚਿਤ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ-ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਨਾ ਤਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਛੱਡੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੀ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਲਾਭਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣਗੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਾਰਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਵੇਚਣ ਦਾ ਨਿਗਮ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ। ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਸਿੱਟਾ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਸੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਿਚਾਰ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਨਾ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ ਜੇਕਰ ਇਰਾਦਾ ਸੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ। ਉਪਰੋਕਤ ਨੂੰ Superadded ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਸਨ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਨੇੜਿਓਂ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜੋ ਕਾਫ਼ੀ ਉਧਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਮੁਦਈ ਦੇ ਕੇਸ ਲਈ ਸਮਰਥਨ ਜੋ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ- ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੋਲ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੱਖ ਟਾਈਟਲ ਹਨ ਉਸ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਤ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਲਈ

25. ਉਪਰੋਕਤ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦਾ ਸੰਮਿਲਤ ਪ੍ਰਭਾਵ, ਜਦੋਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਸਵਰਗੀ ਸ੍ਰੀ ਸੀ.ਐਫ. ਮਾਰਟਿਨਸ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਭਾਰੀ ਰਕਮ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਵੇਖਿਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਕਤ ਚਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਸਾਵੀ ਫਿਦੂਸੀਅਰੀ ਕਿਰਦਾਰ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਇਹ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਸ਼ਰਾਰਤ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਚਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ 3(ਬੀ) ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ।

23. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸਬੂਤਾਂ ਅਤੇ ਦਲੀਲਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ, ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਮੁਦਈ, ਲਕਸਮਣ ਪ੍ਰਸਾਦ, ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਲਈ ਖਰੀਦਿਆ ਗਿਆ ਸੀ; ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਇੱਕ ਠੇਕੇਦਾਰ ਵਜੋਂ ਆਪਣੀ ਕਮਾਈ ਤੋਂ ₹ 7,00,000/- ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਦੋ ਮੰਜ਼ਿਲਾ ਇਮਾਰਤ ਬਣਾਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਕਿ ਉਹ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਦੋ ਪੁੱਤਰ (ਜੋ ਕਿ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਮਾਲਕ ਸਨ) ਖਰੀਦ ਸਮੇਂ ਨਾਬਾਲਗ ਸਨ, ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਆਮਦਨ ਦਾ ਸਰੋਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ (ਵਿਜੇ ਕੁਮਾਰ) ਨੇ ਬੇਸ਼ੱਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਕਾਰਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਨਕਾਰਿਆ ਕਿ ਉਹ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਸਮੇਂ ਨਾਬਾਲਗ ਸੀ; ਉਸ ਨੇ ਕੋਈ ਵਾਧੂ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਕੋਈ ਆਮਦਨ ਦਾ ਸਰੋਤ ਸੀ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਖਰੀਦ ਲਈ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਦੂਜਾ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ (ਰਾਜੇਂਦਰ ਕੁਮਾਰ), ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ, ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹੀ ਵੀ ਦਿੱਤੀ। ਉਸ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ।

24. ਮੁਦਈ ਲਕਸਮਣ ਪ੍ਰਸਾਦ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਖਰੀਦੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਕਿ ਉਹ ਸਾਰੇ ਸਮੇਂ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ। ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ - ਜਿਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਗਵਾਹ ਨੇ ਸਮਰਥਨ ਦਿੱਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਕ੍ਰਾਸ-ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੌਰਾਨ ਅਡੋਲ ਰਿਹਾ, ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ 1972 ਵਿੱਚ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ₹40 ਦੇ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਲਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਕਿ ਕਿਰਾਯਾ ਲਕਸਮਣ ਪ੍ਰਸਾਦ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

25. ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ, ਅਤੇ ਉਸ ਰਾਹੀਂ ਦਾਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਖਰੀਦਦਾਰ, ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਕੋਲ ਜਾਇਦਾਦ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਸਾਧਨ ਜਾਂ ਕੋਈ ਆਮਦਨ ਦਾ ਸਰੋਤ ਸੀ, ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿ ਉਹ ਲਕਸਮੀ ਪ੍ਰਸਾਦ ਦਾ ਆਸਰਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਦੇ ਸਮੇਂ ਨਾਬਾਲਗ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸੀ ਦਲੀਲਾਂ ਵੀ ਦਿੱਤੀਆਂ- ਇਸ ਦਾਵੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿ ਉਹ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਮਾਲਕ ਸੀ ਉਸ ਨੇ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਵਿਰੋਧੀ ਕਬਜ਼ੇ ਰਾਹੀਂ ਸਿਰਲੇਖ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ, ਇੱਕ ਦਲੀਲ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੌਰਾਨ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਉਸ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਲਈ ਘਾਤਕ ਸੀ: ਹੋਰ, ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਉਸ ਤਾਰੀਖ ਦੇ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵੇਰਵਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਖਿਲਾਫ ਵਿਰੋਧੀ ਕਬਜਾ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ।

26. ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਕਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਚਾਨਣ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਸਮਝਾਇਆ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਹੇਠ ਇੱਕ ਬੇਨਾਮੀ ਮਾਲਕ ਖਿਲਾਫ ਦਾਵਾ ਸਾਬਤ ਹੋਣ ਦਾ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4(3)(a) ਅਧੀਨ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੱਢੇ ਗਏ ਨਤੀਜੇ, ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਹਨ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਹੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਵਿੱਚ ਪੈ ਗਈ।

“9. ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 136 ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਸੇ ਅਸਾਧਾਰਣ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਹੇਠਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਾਨ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਨਿਰਣਾਂ ਨਾਲ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਸਿਰਫ ਅਸਾਧਾਰਣ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਇੱਕ ਮਾਮੂਲੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੰਤੋਸ਼ਜਨਕ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸੇ ਤੋਂ ਕੱਢੇ ਗਏ ਨਤੀਜੇ ਵਿਕ□ਤ ਸੁਭਾਵ ਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ [ਐਸ. ਰਵੀਂਦਰ ਭਾਟ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ.]

ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 136 ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਇਨਸਾਫ ਦੀ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਹਿਮਤ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨਾਲ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਇੱਕ

ਉਚਿਤ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 136 ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਤਾਂ ਜੋ ਲੇਬਰ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇ ਜਿਸ ਨੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ।"

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਨਿਜ਼ਾਮ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ13$_{SUPERSCRIPT}$ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ:

"20. ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 136 ਅਧੀਨ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਸਹਿਮਤ ਨਤੀਜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗੀ। ਪਰ ਜਿੱਥੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਸਮਰਥਨ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਇਨਸਾਫ ਦੀ ਗਲਤੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਜ਼ਰੂਰ ਦਖਲ ਦੇਵੇਗੀ।"

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ, ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਹਾਲਾਤ, ਜਿੱਥੇ ਪਹਿਲੇ ਮੁਦਾਈ ਨੇ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਫੰਡਾਂ ਨਾਲ ਖਰੀਦਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਪੁੱਤਰ ਨਾਬਾਲਗ ਸਨ, ਕੋਈ ਆਮਦਨ ਦਾ ਸਰੋਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦਾ ਸਥਾਨ- ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਪਹਿਲੇ ਮੁਦਾਈ ਦੀਆਂ ਸਨ; ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ। ਮੁਦਾਈ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸੀ, ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਰਾਯਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 (3) (ਏ) ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਬੇਨਾਮੀ ਮਾਲਕੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਤ ਪਹਿਲੇ ਮੁਦਾਈ ਦੁਆਰਾ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਬਿਨਾਪਾਨੀ ਪੌਲ ਅਤੇ ਵੱਲੀਅੰਮਲ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ।

ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਣਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਖਰਚੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਦਿਵਿਆ ਪਾਂਡੇ ਅਤੇ ਅਨੁਰਾਗ ਭਾਸਕਰ
(ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ : ਅਦਨਾਨ ਖਾਨ, ਐਲ.ਸੀ.ਆਰ.ਏ)
ਅਪੀਲ ਮਨਜ਼ੂਰ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate